

Силабус курсу:

СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	053 Психологія /Психологія соціальної роботи
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	4
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

Бровендер Олена Олександрівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Старший викладач кафедри практичної психології та соціальної роюоти

obrovender@snu.edu.ua	+38-095-412-15-55	Viber за номером телефону	325ГК аудиторія кафедри ППСР
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять студенти зможуть познайомитися з принципами організації соціальних служб, історією та етапами створення системи державних та недержавних організацій, які надають соціальні послуги; головними засадами соціальної роботи та перспективами розвитку соціальних служб в Україні; моделями взаємодії та співпраці різноманітних соціальних служб та суб'єктів соціальної роботи на рівні громад.

Метою самостійної роботи за дисципліною є засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знати: теорію та функцію соціального управління, принципи побудови та функціонування соціальної служби; основи законодавства щодо адміністрування та функціонування соціальних служб; принципи створення та побудови соціальних служб в Україні, напрямки їх роботи; структуру та менеджмент системи державних соціальних служб; особливості роботи недержавних соціальних служб та їх співпраця з іншими організаціями; системність підходу взаємодії різних соціальних служб та суб'єктів соціальної роботи на рівні громади; перспективи розвитку соціальних служб в Україні.

Вміти: використовувати знання законодавства з соціальної роботи, захисту прав та соціальних послуг під час визначення мети та завдань соціальних

служб в Україні; аналізувати роль, функції та потенціал державних соціальних служб; порівнювати принципи, методичне та правове забезпечення роботи соціальних служб різних форм власності в Україні та інших країнах Європи; розрізняти завдання та функції системи державних соціальних служб у роботі з різними категоріями клієнтів; визначати критерії ефективності управління та роботи соціальної служби; вміти організувати та координувати роботу соціальної служби, управляти персоналом

Передумови до початку вивчення:

Майбутні фахівці соціальної сфери зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Система організації соціальних служб» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін з циклів загальної та професійної підготовки: «Вступ до спеціальності «Соціальна робота»»,

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни орієнтація майбутніх фахівців з принципами організації соціальних служб, історією та етапами створення системи державних та недержавних організацій, які надають соціальні послуги; головними засадами соціальної роботи та перспективами розвитку соціальних служб в Україні; моделями взаємодії та співпраці різноманітних соціальних служб та суб'єктів соціальної роботи на рівні громад.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК 01. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціальнопедагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 02. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК 03. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 04. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК 05. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК 06. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 07. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 08. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК 09. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

СК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.

СК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах..

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

РН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

РН12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог..

РН4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

РН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

PH9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання

PH10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

PH12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Державні та недержавні соціальні служби: їх роль та призначення у життєдіяльності людини та суспільства	Денна 4/2 Заочна 0.5\0.5	Поняття «система», «соціальна служба», «система соціальних служб» Система державних та недержавних соціальних служб. Поняття «місія». Місія системи соціальних служб у державі.. Місія Церкви у системі соціальних служб	Індивідуальні завдання. Опитування
2	Система служб захисту та соціалізації дітей, які залишились без батьківського піклування	денна 2\0 Заочна 0.5\0.5	Соціально-правовий захист дітей . Соціальна політика держави щодо дітей, які залишились без батьківського піклування Причини виникнення сирітства. Форми утримання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. Функції служби у справах дітей Призначення соціального працівника в процесі соціалізації дітей Статистичні дані	Індивідуальні завдання.
3	Система соціальних служб по захисту та соціалізації дітей з функціональними обмеженнями	Денна 2/2 Заочна 0.5\0.5	Система соціальних служб по захисту та соціалізації дітей з функціональними обмеженнями	Індивідуальні завдання. Обговорення
4	Система соціальних служб по роботі з людьми похилого віку	Денна 2/0 Заочна 0.5\0.5	Система соціальних служб по роботі з людьми похилого віку	Індивідуальні завдання. Опитування
5	Теоретико-методологічні основи організації роботи інтегрованих соціальних служб	Денна 4/2 Заочна 0.5\0.5	Характеристика соціальної роботи як професійної діяльності Захист прав дитини як пріоритетний напрям соціальної роботи Гейткіпінг як нова філософія, концепція та механізм ухвалення рішень в інтересах дітей Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб	Індивідуальні завдання. Опитування
6	Інноваційні технології в роботі інтегрованих соціальних служб	Денна 4/2 Заочна 0.5\0.5	Оцінка потреб дитини та її сім'ї Раннє втручання як технологія соціальної роботи Ведення випадку – ключова технологія роботи інтегрованих соціальних служб Мобілізація ресурсів громади щодо підтримки сімей із дітьми	Індивідуальні завдання. Питання
7	Основні напрями роботи інтегрованих соціальних служб	Денна 4/2 Заочна 0.5\0.5	Соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах Робота з сім'ями, які виховують дітей раннього віку, щодо формування навичок усвідомленого батьківства і запобігання відмовам від немовлят Розвиток сімейних форм	Обговорення Питання

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Реінтеграція та соціалізація вихованців інтернатних закладів Профілактика правопорушень серед неповнолітніх, реабілітація дітей, які перебувають у конфлікті з законом	
8	Особливості використання інтегрованого підходу у наданні соціальних послуг в умовах села (селища)	Денна 4/2 Заочна 0.5\0.5	Організаційно-змістові засади соціальної роботи в селі (селищі) Специфіка надання інтегрованих соціальних послуг дітям і сім'ям в умовах села (селища)	Обговорення Питання
9	Завдання та функції центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Денна 2/2 Заочна 0\0	Завдання та функції центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Обговорення Питання Тести

Рекомендована література

Основна література:

- Іванова О. Соціальна політика в Україні: Теоретичні аспекти: Курс лекцій. —К.: КМ Академія, 2003.
- Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс /Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверєва, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш. /За заг. ред.: І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петровича -К.: Фенікс, 2007. -528 с.
- Кравченко Р. Погляд недержавних організацій, що представляють інтереси інвалідів із розумовою відсталістю, щодо перспектив реалізації Закону України «Про соціальні послуги» // Соціальна політика і соціальна робота. —2003. —№ 1.
- Кравченко Р., Кабаченко Н., Васильченко О. Розвиток недержавних організацій соціальної сфери // Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. І. Полтавця. —К.: КМ Академія, 2000.

Інформаційні ресурси.

- Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
- Закон України. «Про освіту». [Електронний ресурс]. — [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
- Національний Класифікатор професій ДК 003:2010 [Електронний ресурс]. —Режим доступу: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.

4. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
6. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
7. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
8. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
9. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Іванова О. Соціальна політика в Україні: Теоретичні аспекти: Курс лекцій. —К.: КМ Академія, 2003.
2. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс /Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш. /За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко -К.: Фенікс, 2007. -528 с.
3. Кравченко Р. Погляд недержавних організацій, що представляють інтереси інвалідів із розумовою відсталістю, щодо перспектив реалізації Закону України «Про соціальні послуги» // Соціальна політика і соціальна робота. —2003. —№ 1.
4. Кравченко Р., Кабаченко Н., Васильченко О. Розвиток недержавних організацій соціальної сфери // Соціальна робота в Україні: перші кроки / За ред. В. І. Полтавця. —К.: КМ Академія, 2000.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10
Практичні заняття	28
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.